CUPRINS

CAPITOLUL I - CONSIDERAȚII GENERALE
SECȚIUNEA I
1. Considerații privind originea şi evoluția criminologiei....11
2. Criminologia ca ştiință....18
2.1. Etapele formării criminologiei ca ştiință....18

SECȚIUNEA II
Aspecte privind obiectul, scopul şi ramurile criminologiei....19
1. Obiectul criminologiei....19
1.1. Noțiune şi analiză....19
2. Scopul şi funcțiile criminologiei....25
2.1. Aspecte privind scopul criminologiei....25
2.2. Funcțiile criminologiei....26
3. Istoricul criminologiei....28
4. Ramurile criminologiei....33

CAPITOLUL II - CRIMINOLOGIA ÎN SISTEMUL ŞTIINȚELOR
SECȚIUNEA I
Analiza caracterelor criminologiei şi a raportului cu alte ştiințe juridice sau nejuridice....37
1. Caracterele criminologiei....37
1.1. Caracterul autonom....37
1.2. Caracterul unitar....37
1.3. Caracterul interdisciplinar....38
1.4. Caracterul complex....38
2. Raportul criminologiei cu ştiințele sociale....39
2.1. Criminologia şi ştiințele penale....39
2.2. Raportul criminologiei cu criminalistica....44
2.3. Raportul criminologiei cu sociologia....45
2.4. Raporturile dintre criminologie şi statistică....46
2.5. Raportul criminologiei cu psihologia....47
2.6. Raportul dintre criminologie şi politica penală....47
3. Considerații privind statutul criminologiei în învățământul universitar....48
3.1. Criminologia în învățământul universitar european....48
3.2. Criminologia în învățământul universitar canadian....50

3.3. Criminologia în învățământul universitar american....50
3.4. Criminologia în România....51
4. Aspecte privind definiția criminologiei....52

CAPITOLUL III - METODE ŞI TEHNICI DE INVESTIGARE CRIMINOLOGICĂ
SECȚIUNEA I
Metode de investigare în criminologie....55
1. Considerații prealabile....55
2. Prezentare şi analiză....56
2.1. Metoda observației....57
2.2. Metoda experimentală....59
2.3. Metoda clinică....60
2.4. Metoda tipologică....61
2.5. Metoda comparativă....62
2.6. Metoda statistică....63
2.7. Metoda predicției (previziunii)....63

SECȚIUNEA II
Tehnici de investigare criminologică....65
1. Prezentarea şi analiza tehnicilor utilizate de criminologie....65
1.1. Tehnica observației....65
1.1.1. Tipuri de observație....66
1.1.2. Tipuri de observatori....66
1.2. Chestionarul....67
1.2.1. Considerații generale....67
1.2.2. Tipuri de chestionar....68
1.2.3. Alcătuirea chestionarelor....69
1.3. Interviul....70
1.3.1. Definire şi particularități....70
1.3.2. Tipuri de interviu....71
1.3.3. Realizarea interviului....72
1.4. Tehnica documentară....73
1.4.1. Noțiune....73
1.4.2. Tipuri de documente....73
1.4.3. Tipuri de analiză a documentelor....74
1.5. Tehnicile secundare....75
1.5.1. Noțiune şi prezentare....75

CAPITOLUL IV - TEORIILE CRIMINOLOGICE
SECȚIUNEA I
Considerații privind teoriile criminologice....77
1. Considerații generale privind teoriile criminologice....77
1.1. Noțiuni introductive....77

1.2. Clasificare teoriilor criminologice 79
2. Cauzalitatea în criminologie.....80
2.1. Considerații generale.....80

SECȚIUNEA II
Teorii criminologice de orientare biologică 82
1. Teoria atavismului evoluționist (Teoria lui Cesare Lombroso) 82
1.2. Considerații prealabile. Analiza teoriei lombrosiene 82
2. Teoriile eredității 85
2.1. Studiile de ereditate (Teoria lui Goring) 85
2.2. Studiile pe gemeni 87
2.3. Studiile pe copiii adoptați.....87
3. Teoriile biotipurilor criminale.....88
4. Teoriile criminologice ale inteligenței 91
5. Teoria cromozomului crimei 94
6. Teoriile bioconstituționale 95
6.1. Teoria inadaptării biologice sau bio-psihice.....95
6.2. Teoria constituției criminale.....97
7. Teorii biocriminologice moderne 99
7.1. Precizări prealabile 99
7.2. Rolul factorilor biochimici în comportamentul criminal.....99
7.3. Teoria endocrinologică a criminalității 100

SECȚIUNEA III
Teorii criminologice de orientare psihiatrică-psihologică 102
1. Perspectiva psihiatrică-psihoanalitică 102
1.1. Precizări preliminare 102
1.2. Teoria psihiatrică a lui Sigmund Freud 103
1.3. Influența psihanalizei asupra criminologiei.....106
2. Teoria psihomorală 107
2.1. Reprezentanții teoriei. Orientări 107
3. Teoria personalității criminale 109
3.1. Precizări prealabile 109
3.2. Teoria personalității lui Jean Pinatel 110
3.3. Alte teorii relative la personalitatea criminală.....113

SECȚIUNEA IV
Teorii criminologice de orientare sociologică 115
1. Precursorii orientării sociologice 115
2. Şcoala cartografică (geografică).....115
3. Şcoala sociologică de criminologie 117
3.1. Şcoala mediului social sau Şcoala lyoneză 117
3.2. Orientarea statistico-matematică a criminalității.....119
3.3. Şcoala socialistă (Orientarea economică sau Teoria marxistă) 120
4. Şcoala sociologiei criminale (Enrico Ferri) 121
5. Teorii criminologice sociologice consensuale 123

5.1. Considerații privind teoriile consensuale 123
5.2. Şcoala ecologică de la Chicago 124
5.3. Teorii criminologice culturaliste 126
5.3.1. Teoria asociațiilor diferențiate (Teoria lui Sutherland).....126
5.3.2. Teoria conflictelor de cultură.....128
6. Teorii de esență „funcționalistă" 130
6.1. Teoria anomiei sociale (Teoria constrângerii a lui Merton) 130
6.2. Teoria eşecului social a lui Cloward şi Ohlim.....131
6.3. Teoriile controlului social.....133
6.3.1. Teoria înfrânării sau constrângerii (Teoria lui Reckless).....133
6.3.2. Teoria controlului social (Teoria lui Travis Hirch).....134
7. Teorii criminologice inspirate de modelul conflictual 135
7.1. Prezentare prealabilă 135
7.2. Curentul interacționist 136
7.3. Criminologia reacției sociale.....136
7.4. Criminologia critică sau radicală.....137

CAPITOLUL V - CRIMA ŞI CRIMINALITATEA
SECȚIUNEA I
Considerații generale 139
1. Aspecte privind trăsăturile, structura şi formele criminalității 139
1.1. Starea şi structura criminalității 140
1.2. Formele criminalității.....142

SECȚIUNEA II
Factorii favorizanți ai criminalității 144
1. Explicații introductive.....144
2. Participarea factorilor socio-economici la criminogeneză.....144
3. Participarea factorilor culturali-educativi la criminogeneză 146
4. Aspecte privind agresivitatea 147

SECȚIUNEA III
Criminalitatea convențională şi criminalitatea organizată 150
1. Conceptul de criminalitate convențională.....150
2. Conceptul de criminalitate organizată 151
2.1. Delimitări conceptuale. Prezentare şi analiză 151

SECȚIUNEA IV
Alte forme ale criminalității sau delincvenței 159
1. Delincvența masculină 159
2. Delincvența feminină.....160
3. Delincvența juvenilă.....163
3.1. Considerații prealabile. Factorii de risc.....163
3.2. Prevenirea delincvenței juvenile 168

SECȚIUNEA V
Criminalitatea organizată la nivel transnațional.....170
1. Aspecte definitorii. Analiză 170

SECȚIUNEA VI
Criminalitatea informatică.....178
1. Noțiuni introductive 178
1.1. Aspecte definitorii şi particularități.....178
1.2. Caracteristici ale criminalității informatice.....182
2. Despre criminalii informatici 183
2. Terorismul informatic.....184
3. Criminalitatea informatică în reglementarea penală actuală 185
4. Criminalitatea informatică în reglementările internaționale.....187

CAPITOLUL VI - CRIMINOLOGIA JUDICIARĂ
SECȚIUNEA I
Dreptul de a pedepsi şi sistemul sancționator.....191
1. Dreptul de a pedepsi.....191
1.1. Aspecte introductive.....191
1.2. Scopul şi funcțiile pedepsei.....193
1.3. Principiile sancțiunilor penale.....195
1.4. Teorii cu privire la dreptul de a pedepsi.....197
1.5. Evoluția dreptului de a pedepsi 198
2. Sistemul sancționator actual 202
2.1. Considerații introductive.....202
2.2. Categorii de sancțiuni în dreptul penal român 202
2.2.1 Prezentare şi analiză.....202
2.2.2. Regimuri de executare a pedepselor.....204
3. Considerații privind pedeapsa capitală.....206
4. Despre tortură, ca pedeapsă în evoluția societății 208

SECȚIUNEA II
Individualizarea sancțiunii 209
1. Etapele individualizării pedepsei 209
1.1. Prezentare şi analiză.....209
1.2. Individualizarea sancțiunii raportată la persoana infractorului 211
2. Factorii ce influențează alegerea pedepsei 211

CAPITOLUL VII PREVENIREA CRIMINALITĂȚII
SECȚIUNEA I 213
Considerații relative la prevenția criminalității 213
1. Conceptul de prevenție 213
1.1. Aspecte introductive.....213
1.2. Considerații privind politica penală în materie de prevenție.....215

1.3. Trăsături caracteristice ale prevenției....217
2. Tipuri de prevenție....218
2.1. Aspecte generale. Prezentare şi analiză....218
3. Măsuri de realizare a prevenirii infracționalității....220
4. Profilaxia delincvenței juvenile....222
4.1. Analiză şi context....222

CAPITOLUL VIII - VICTIMOLOGIE
SECȚIUNEA I
Considerații generale privind victimologia....227
1. Aspecte introductive....227
2. Scurt istoric al victimologiei. Concepte şi noțiuni....227
3. Aspecte terminologice. Definiții şi accepțiuni....230
4. Victima din perspectivă juridică....233
4.1. Victima-subiect pasiv al infracțiunii....233
4.2. Raportul dintre victimă şi agresor. Despre agresiune şi agresor....234
5. Cauzele şi efectele victimizării....235
5.1. Prezentarea şi analiza cauzelor victimizării....235
5.2. Efectele victimizării....238
5.3. Consecințele psihologice ale victimizării....238

SECȚIUNEA II
Categorii de victime. Măsuri de protecție....240
1. Particularități specifice unor categorii de victime....240
1.1. Victimizarea femeii....240
1.2. Victimizarea copiilor....242
1.3. Victimizarea persoanelor în vârstă....244
1.4. Victimele infracțiunilor de terorism....245
2. Protecția şi autoprotecția împotriva victimizării....246
2.1. Măsuri de protecție socială şi măsuri juridice....246
2.2. Măsuri de autoprotecție a victimelor....248

SECȚIUNEA III
Politici şi strategii ale victimizării....249
1. Politici şi strategii ale victimizării la nivelul Uniunii Europene....249
1.1. Necesitatea protecției victimelor în spațiul european....249
1.2. Consolidarea drepturilor victimelor în Uniunea Europeană....250
1.3. Strategia Uniunii Europene referitoare la drepturile copiilor....251
1.4. Aspecte privind drepturile procedurale ale victimelor infracțiunilor....252

Bibliografie selectivă....257